

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 marca 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 6 lutego 2019 r. na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił wnioskodawcy J. L. prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że odmówiono wnioskodawcy prawa do emerytury, ponieważ do dnia 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W ocenie organu rentowego wnioskodawca na wymagane 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze udowodnił 11 lat, 8 miesięcy i 10 dni. Do stażu pracy w szczególnych warunkach nie uwzględniono zatrudnienia w Zakładzie (...) w okresie od 3 lutego 1992 r. do 31 stycznia 1998 r. (z wyłączeniem okresów nieskładkowych), ponieważ wnioskodawca nie przedstawił świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, a pracodawca w świadectwie pracy z dnia

30 stycznia 1998 r. stwierdził, że ww. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy poinformował też, iż z uwagi na decyzję odmawiającą prawa do świadczenia, w chwili obecnej brak jest możliwości realizacji wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym na dochody budżetu państwa.

/decyzja k. 34 plik I akt ZUS/

Odwołanie od powyższej decyzji złożył w dniu 10 kwietnia 2019 r. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wnioskodawca J. L.. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do emerytury, nadto o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu swego stanowiska podniósł, iż legitymuje się wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych, gdyż za taki winien zostać uznany okres jego zatrudnienia w Zakładzie (...) w okresie od

3 lutego 1992 r. do 31 stycznia 1998 r. Odwołujący podniósł, iż wbrew pismu (...) sp zo.o., dawniej Zakład (...) z dnia 8 sierpnia 2016 r. faktycznie wykonywał we wskazanym zakładzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy czynności spawacza, a określenie „ślusarz – spawacz” było jedynie nazwą stanowiska. Ponadto w okresie pracy w Spółdzielni Pracy (...) od dnia 1 kwietnia 1987r. do dnia 31 lipca 1991r., wbrew świadectwu pracy z dnia 31 lipca 1991r. odwołujący wykonywał faktycznie pełnym wymiarze czasu pracy czynności na stanowisku blacharz -dekarz, które również kwalifikowane są jako prace w warunkach szczególnych.

/ odwołanie k. 3-6/

W odpowiedzi na powyższe organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu przywołał argumentację podniesioną w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 10-10 v/

Na rozprawie w dniu 9 września 2019 roku pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie oraz wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania.

/oświadczenia: pełnomocnika wnioskodawcy i pełnomocnika ZUS – 01:39:13 – 01:40:43- protokół rozprawy z dnia 09.09.2018 r./

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. L. urodził się w dniu (...)

/bezsporne/

W dniu 6 lutego 2019 r. ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę.

/wniosek – k. 1 – 6 akt ZUS/

Zaskarżoną decyzją z 4 marca 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu przedmiotowego wniosku odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury.

/decyzja k. 34 plik I akt ZUS/

Wnioskodawca otrzymał uprawnienia do wykonywania zawodu spawacza (uprawnienia do spawania gazowego i elektrycznego) dnia 30 maja 1986 r.

/kopia książki spawacza w aktach osobowych k. nienumerowane koperta k. 34 zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 9 września 2019 r. 01:31:12 -01:39:08 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:02:42 00:25:46/

J. L. w okresie od dnia 1 kwietnia 1987 r. do dnia 31 lipca 1991 r. był zatrudniony w Spółdzielni Pracy (...) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku ślusarz – spawacz, zaś w okresie kontraktu na budowie eksportowej na terenie NRD od

15 lipca 1990r. do 21 września 1990r. na stanowisku blacharza – zgodnie z kartą informacyjną dotyczącą zakończenia kontraktu i świadectwem pracy z dnia 10 września 1990 r. oraz stanowisku spawacza tworzyw sztucznych- zgodnie z umową o pracę z dnia 11 marca 1990 r.

/ świadectwo pracy k. 10 akt ZUS k. 18 akta osobowe koperta k. 40, karta informacyjna dotycząca zakończenia kontraktu k. 11, świadectwo pracy k. 31 akta osobowe koperta k. 40, umowa o pracę k. 12 akt ZUS/

W świetle pozostałych dokumentów zawartych w aktach osobowych wnioskodawcy za powyższy okres zatrudnienia, w szczególności umów o pracę, angaży, kart obiegowych zmiany wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku ślusarz – spawacz.

/ karta obiegowa zmiany k. 21-22, k. 58 akta osobowe koperta k. 40 angaże k. 25-26, 27-28, 29-30, 34, 38, 39, 42, 43, 44, 45, 50, 51,52 akta osobowe koperta k. 40, oświadczenie pracownika o przeszkoleniu z zakresu ochrony p. poż. k 47 akta osobowe koperta k. 40, umowa o pracę z dnia 14.04.1987 r. k. 53 akta osobowe koperta k. 40, wniosek pracownika o przedłużenie umowy o pracę z dnia 21.04.1987 r. k. 55 akta osobowe koperta k. 40, umowa o pracę z dnia 1 kwietnia 1987 k. 56 akta osobowe koperta k. 40, podanie pracownika o zatrudnienie z dnia 01.04.1987 r. k. 61 akta osobowe koperta k. 40/

W okresie zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) wnioskodawca wykonywał czynności blacharza – dekarza do listopada 1987 r. nie mając angaży na to stanowisko. Zajmował się rozgrzewaniem lepiku i smoły, smarowaniem i naprawą dachów w brygadzie 3 osobowej. Brygada robiła rynny dachowe, obróbki dachu, rynny opadowe, półkoliste, fartuchy. Wszystkie obróbki wykonywano w warsztacie. Wnioskodawca zajmował się lutowaniem, spawaniem i montażem tych elementów na powietrzu. Następnie robiono pokrycia dachowe. Od listopada 1987 r. do połowy 1988 r. ubezpieczony zajmował się drobnymi pracami dekarскими i blacharskimi na dachu zakładu (...) oraz zajmował się wentylacjami. Wykonywał głównie czynności spawalnicze lub ciął blachę. Potem wykonywał wentylację z tworzyw sztucznych, zajmował się ich spawaniem – rozgrzewał elementy plastikowe. Wykonywał naprawy albo wymianę uszkodzonych odcinków kanałów wentylacyjnych, bądź instalował nową wentylację. Wówczas do wnioskodawcy i osób zatrudnionych w jego brygadzie należało wymierzenie odcinka do wymiany, bądź otrzymywali oni gotowy projekt, wówczas demontowano stare kanały i na warsztacie wykonywano nowe odcinki , które potem montowano. Kanały wykonywano z blachy, którą przycinano w warsztacie, lutowano, a następnie ją spawano. Potem był montaż tych układów na hali produkcyjnej. Wszystkie te czynności wykonywała cała brygada razem z wnioskodawcą z wyjątkiem czynności spawalniczych, którymi zajmował się wnioskodawca. Oprócz spawania wnioskodawca wykonywał też

wszystkie inne czynności, tj. trasowanie kanałów wentylacyjnych. Rozkładano wtedy blachę, trasowano, zginano i lutowano. Te czynności wykonywano w warsztacie. W zależności od zlecenia zajmowano się też np. wycięciem starego podestu i zamontowaniem nowego. Podstawowym narzędziem do pracy była giętarka, wiertarka, gilotylna, walce do rolowania, lutownica. Wnioskodawca z brygadą wykonywał wszystkie prace, jakie były potrzebne na terenie P., demontaże, montaże.

/zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 9 września 2019 r. 01:31:12 -01:39:08 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:02:42 00:25:46, zeznania świadka M. M. protokół z rozprawy z dnia 9 września 2019 r. 00:50:59 -01:08:15 zeznania świadka M. B. protokół z rozprawy z dnia 9 września 2019 r. 01:08:15 -01:18:50, zeznania świadka R. G. protokół z rozprawy z dnia 9 września 2019 r. 01:18:50 – 01:27:35/

Praca była jednozmianowa, wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy, czasem nawet do 12 godzin.

/zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 9 września 2019 r. 01:31:12 -01:39:08 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:02:42 00:25:46, zeznania świadka M. B. protokół z rozprawy z dnia 9 września 2019 r. 01:08:15 -01:18:50 zeznania świadka R. G. protokół z rozprawy z dnia 9 września 2019 r. 01:18:50 – 01:27:35/

W świadectwie pracy z dnia 31 lipca 1991 r. wystawionym za wskazany okres zatrudnienia nie wskazano, iż wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

/ świadectwo pracy k. 10 akt ZUS/

Za okres zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) wnioskodawca nie legitymuje się świadectwem wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Takich świadectw nie otrzymali też jego współpracownicy pracujący w tej samej brygadzie.

/bezsporne, zeznania świadka M. M. protokół z rozprawy z dnia 9 września 2019 r. 00:50:59 -01:08:15 zeznania świadka M. B. protokół z rozprawy z dnia 9 września 2019 r. 01:08:15 -01:18:50, zeznania świadka R. G. protokół z rozprawy z dnia 9 września 2019 r. 01:18:50 – 01:27:35/

J. L. w okresie od dnia 3 lutego 1992 r. do dnia 31 stycznia 1998 r. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładzie (...) w Ł. na stanowisku spawacz – ślusarz.

/ świadectwo pracy k. 17 akt ZUS oraz w aktach osobowych k. nienumerowane -koperta k. 34/

Na umowach o pracę zawartych z ww. pracodawcą w dniach: 3 lutego 1992 r., 4 maja 1992 r., 2 stycznia 1993 r., 1 sierpnia 1993 r., 7 lutego 1994 r., 10 sierpnia 1994 r., 1 marca 1995 r., 1 października 1995 r. każdorazowo wskazywano, iż powierza się wnioskodawcy stanowisko spawacza – ślusarza w pełnym wymiarze czasu pracy.

/umowy o pracę: k. 19-22, 25-26 akt ZUS oraz umowy w aktach osobowych k. nienumerowane koperta k. 34/

W świadectwie pracy z dnia 30 stycznia 1998 r. wystawionym za powyższy okres zatrudnienia nie wskazano, iż wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

/ świadectwo pracy k. 17 akt ZUS oraz w aktach osobowych k. nienumerowane koperta k. 34/

We wskazanym okresie wnioskodawca składał elementy, które były przywożone z działu mechanicznego, były to maszyny przemysłu spożywczego np. zgrzewarki do folii. Wnioskodawca składał te elementy i zajmował się ich spawaniem, był też brygadziwą. Pocięte elementy trafiały na spawalnię. Spawacze musieli sobie oczyścić elementy, konstrukcja musiała zostać wyszlifowana. Spawacze korzystali z tzw. ścisków. Były zrobione uchwyty i urządzenia pomocnicze. Wnioskodawca tworzył sobie kondygnację przy pomocy ścisków, aby mógł pospawać. Spawano przeważnie elektrycznie według rysunku. Gotowy wyrób szedł do malowania. Dodatkowo wykonywano

pracę, która zlecił kierownik np. inne prace w postaci cięcia. Korzystano ze szlifierki, pilników spawarki, kluczy do skręcania.

/zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 9 września 2019 r. 01:31:12 -01:39:08 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:02:42 00:25:46, zeznania świadka Z. B. protokół z rozprawy z dnia 9 września 2019 r. 00:31:53- 00:42:50 zeznania świadka J. K. protokół z rozprawy z dnia 9 września 2019 r. 00:42:50 00:50:59 /

Wówczas wnioskodawca pracował po 8 godzin dziennie początkowo w systemie jedno -potem dwu - zmianowym, nie było przestojów w pracy.

/zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 9 września 2019 r. 01:31:12 -01:39:08 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:02:42 00:25:46 zeznania świadka Z. B. protokół z rozprawy z dnia 9 września 2019 r. 00:31:53- 00:42:50 zeznania świadka J. K. protokół z rozprawy z dnia 9 września 2019 r. 00:42:50 00:50:59/

Za okres zatrudnienia w Zakładzie (...) wnioskodawca nie legitymuje się świadectwem wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

/ bezsporne/

W piśmie z dnia 8 sierpnia 2016 r. (...) sp zo.o. dawniej Zakład (...) wskazał, iż zakład pracy nie może wystawić wnioskodawcy zaświadczenia o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach, gdyż ww. nie był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza, ale też jako ślusarz. Ponadto podniesiono, iż zakład pracy poprzez wydanie zaświadczenia może odnieść się do dokumentów, które znajdują się w dokumentacji pracowniczej. W przypadku zaś wnioskodawcy dokumentacji o pracy w szczególnych warunkach zakład nie posiada.

/ pismo k. 7, pismo w aktach osobowych pracownika k. nienumerowane koperta k. 34/

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym aktach rentowych ZUS i dostępnej dokumentacji osobowej, nadto w oparciu o zeznania świadków: M. M. M. B., R. G. J. K. oraz zeznania wnioskodawcy i Z. B. w ograniczonym zakresie.

Sąd nie dał wiary wyjaśnieniom wnioskodawcy oraz zeznaniom świadka Z. B. w zakresie w jakim twierdzili, iż w okresie zatrudnienia w Zakładzie (...) wnioskodawca stale i pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę spawacza. Powyższe bowiem nie koresponduje z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym. Podnieść należy, że z dokumentacji pracowniczej wnioskodawcy dotyczącej wskazanego okresu zatrudnienia w tym kilku kolejno zawartych umów o pracę i świadectwa pracy wynika, iż wnioskodawca był konsekwentnie zatrudniony na stanowisku ślusarza – spawacza, a w efekcie nie świadczył pracy w szczególnych warunkach w pełnym wymiarze czasu pracy wykonując tylko pracę spawalniczą. Powyższego nie sposób uznać za zbieg okoliczności, czy nieprecyzyjne nazewnictwo w zakresie stanowiska pracy, skoro miało miejsce systematyczne w okresie kilku lat spornego zatrudnienia wystawianie angaży na stanowisko ślusarz -spawacz. Istotnym jest też, iż następcą prawnym pracodawcy powoda - (...) sp zo.o. wskazał, iż zakład pracy nie może wystawić wnioskodawcy zaświadczenia o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach, gdyż ww. nie był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza, ale też jako ślusarz. W dokumentacji pracowniczej brak było bowiem jakiegokolwiek wzmianki na poparcie okoliczności przeciwnej.

Ponadto zaznaczyć należy, iż świadek J. K. zatrudniony na takich samych warunkach co wnioskodawca, spójnie wskazywał, iż świadcząc prace w spornym okresie wnioskodawca zajmował się i owszem pracami spawalniczymi, jednakże przy tym podejmował też czynności na ślusarni oraz zajmował się montażem przywożonych do niego elementów konstrukcyjnych, nadto cięciem, korzystając ze szlifierki, pilników spawarki, kluczy do skręcania. Tym samym nie można przyjąć, iż prace spawalnicze ubezpieczony wykonywał w spornym okresie w pełnym wymiarze czasu pracy. Znamiennym jest również, iż zeznania świadka Z. B., który wskazywał na zatrudnienie wnioskodawcy tylko w charakterze spawacza, są w tej części niespójne. Z jednej bowiem strony ww. zeznał, iż wnioskodawca wykonywał strictly czynności spawalnicze, po czym opisywał proces składania konstrukcji spawanej maszyny za

pomocą ściszków oraz nadmieniał, iż spawacze musieli sobie oczyścić elementy, gdyż konstrukcja musiała być wyszlifowana. Tym samym zeznania ww co do wykonywania przez wnioskodawcę pracy na stanowisku tylko spawacza w warunkach szczególnych Sąd uznał za niewiarygodne.

W ocenie Sądu nie zasługują także na wiarę zeznania wnioskodawcy co do wykonywania pracy w szczególnych warunkach w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku blacharz – dekarz w okresie zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...). Zeznania wnioskodawcy w tym zakresie nie korespondują, ani z dokumentacją pracowniczą za sporny okres zatrudnienia, w której wskazuje się na zatrudnienie ww. w charakterze ślusarza –spawacza, względnie w krótkim okresie czasu pracy na stanowisku blacharza ani zeznaniami świadków, współpracowników powoda, którzy faktu wykonywania pracy przez ww., tylko na stanowisku blacharz – dekarz nie potwierdzają. Wskazać należy, iż świadkowie M. M., M. B., R. G. spójnie wskazywali że wnioskodawca w spornym okresie czasu nie tylko wykonywał prace blacharsko - dekarzkie na dachach w tym zakładzie (...), ale przy tym wykonywał cały szereg innych czynności zwianych z montażem, demontażem zarówno konstrukcji wentylacyjnej na dachach, ale i w halach produkcyjnych na terenie całego zakładu. Wnioskodawca miał zajmować się spawaniem blachy i elementów plastikowych, ale także rozkładaniem, cięciem blach, trasowaniem, zginiataniem i lutowaniem na terenie przystosowanego do tego warsztatu. Ponadto sam wnioskodawca w swych zeznaniach przyznał, że jeżeli chodzi o pracę w Spółdzielni, to w warsztacie przygotowywano wszelkie obróbki niezbędne do pracy na dachu, oraz że dokonywał prac spawalniczych na zewnątrz. Tym samym nie sposób dojść do przekonania tak jak w procesie wywodził odwołujący, iż w we wskazanym spornym okresie zatrudnienia wnioskodawca w pełnym wymiarze czasu pracy pracował w szczególnych warunkach jako blacharz - dekarz.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1270 z późn. zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 w/w przepisu stanowi, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r. przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 65 lat (dla mężczyzn), oraz mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat (dla mężczyzn).

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 – 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z

okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Odnosząc się do powyższej, zwrócić należy uwagę, iż w postępowaniu przed Sądem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych regulacja § 2 ust. 2 rozporządzenia z 1983 r., statuująca ograniczenia dowodowe, nie znajduje zastosowania. W postępowaniu przed tym sądem, według art. 473 k.p.c., nie stosuje się bowiem żadnych ograniczeń dowodowych, a więc każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

Należy podkreślić, że nabycie prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym jest przywilejem w stosunku do nabywania emerytur w powszechnym wieku emerytalnym, przeto skorzystanie z tego prawa nie może podlegać uznaniu lub opierać się na wykładni rozszerzającej, ale powinno mieć oparcie w ustalonych okolicznościach faktycznych sprawy, które spełniają prawne wymagania zakwalifikowania określonej pracy jako zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W orzecznictwie (por. np. wyrok z dnia 15 grudnia 1997 r., II UKN 417/97, OSNAPiUS 1998 nr 21, poz. 638) przyjmuje się, że nie korzysta z uprawnienia do emerytury w niższym wieku emerytalnym pracownik, który nie udowodnił, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Z rozważań zawartych w tym orzeczeniu należy wyprowadzić nadto wniosek, iż - ze względu na charakter omawianego świadczenia (wcześniejsza emerytura) - przepisy rozporządzenia należy wyklądać ściśle.

W przedmiotowym stanie faktycznym nie budzi wątpliwości fakt, iż wnioskodawca ostatecznie spełnia przesłanki ustawowe co do wieku, oraz lat okresów składkowych i nieskładkowych. Jednak w ocenie Sądu wnioskodawca nie spełnia warunku co do posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Analiza treści wykazu A do powołanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku wskazuje, że w dziale XIV poz. 12 prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym ssą pracami w szczególnych warunkach.

Nadto w zarządzeniu resortowym tj. Zarządzeniu nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. Urz. MG z 1985 roku Nr 1, poz. 1), w którym w dziale XIV pod poz. 12 pkt 8 wymieniono stanowisko spawacza - jako prace wykonywane w szczególnych warunkach.

Z wspomnianego wykazu A wynika również, że do prac wykonywanych w warunkach szczególnych należą wymienione w Dziale V (zatytułowanym „W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych”) pod poz. 9 „Prace dekarzkie”. Wśród prac tego rodzaju w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w dziale V poz. 9 pkt. 2 wymieniona została praca na stanowisku „blacharz - dekarz”.

Podkreślić należy jednak, iż ustawodawca w obecnie obowiązujących przepisach celowo odszedł od szczegółowego określania stanowisk pracy, skupiając się na zakresach obowiązków, bowiem nazwy stanowisk pracy mogły być bardzo różne w zależności od zakładu pracy. Ponadto ustalano je często na długo przed wejściem w życie przepisów określających pracę w warunkach szczególnych. Z tej przyczyny Sąd ma nie tylko prawo, ale i obowiązek ustalać rzeczywisty zakres obowiązków, bez względu na nazwę stanowiska.

Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, nie jest dopuszczalne zaliczanie innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika w stopniu powodującym wcześniejszą utratę zdolności do zatrudnienia i nie zostały wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia z dnia 10 kwietnia 2014 r., II UK 395/13, Lex Nr 1455235).

Jak słusznie zauważył Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 4 listopada 2008 roku (III AUa 3113/08, Lex nr 552003) „Świadcstwo pracy w warunkach szczególnych wydane pracownikowi przez pracodawcę stanowi domniemanie i podstawę do przyjęcia, iż okres pracy w nim podany jest okresem pracy w warunkach szczególnych, o którym mowa w art. 32 ust. 2 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W sytuacji, kiedy brak jest wymaganego świadctwa pracy w warunkach szczególnych wystawionego przez pracodawcę, Sąd może prowadzić postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia, czy praca wykonywana przez stronę, była wykonywana w warunkach wymaganych przepisami rozporządzenia, czy ubezpieczony zajmował któreś ze stanowisk pracy wymienionych w załącznikach nr 1 lub 2 do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.” Takie też postępowanie należy prowadzić, kiedy organ rentowy zakwestionuje fakty wskazane w tego rodzaju świadctwie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2009 r., I UK 77/09, Lex nr 558288), lub gdy brak takiego świadctwa.

Stosownie do § 2 ust. 1 okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. W myśl § 2 ust. 2 okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadctwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadctwie pracy.

Regulacja § 2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma jednak zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. sygn. III UZP 5/85, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84). Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach dopuścił dowód z dokumentów, z zeznań wnioskodawcy i świadków.

W ocenie Sądu Okręgowego, wykonywanie przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w pełnym wymiarze czasu pracy w w/w spornych okresach nie znajduje potwierdzenia w zebranych materiale dowodowym.

Odnośnie zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) przesłuchani w sprawie świadkowie wskazali, że wnioskodawca wykonywał prace blacharsko - dekarские na dachach w tym zakładzie (...), ale przy tym wykonywał cały szereg innych czynności związanych z montażem demontażem zarówno konstrukcji wentylacyjnej na dachach, ale i w halach produkcyjnych na terenie całego zakładu. Wnioskodawca miał zajmować się spawaniem blachy i elementów plastikowych, ale także rozkładaniem, cięciem blach, trasowaniem, zginiataniem i lutowaniem na terenie przystosowanego do tego warsztatu. W warsztacie przygotowywano wszelkie obróbki niezbędne do pracy na dachu.

Co do zatrudnienia w Zakładzie (...) materiał dowodowy oceniony przez Sąd jako wiarygodny, w tym dowody z zeznań świadków i dokumentów wskazuje zaś, iż świadcząc prace w spornym okresie wnioskodawca zajmował się zarówno pracami spawalniczymi, ale jednocześnie przy tym podejmował też czynności stricte ślusarskie oraz zajmował

się montażem przywożonych do niego elementów konstrukcyjnych maszyn oraz cięciem, korzystając ze szlifierki, pilników spawarki, kluczy do skręcania.

W tym miejscu zaakcentować należy, że zgodnie z art. 6 k.c. to na wnioskodawcy spoczywał ciężar dowodowy w niniejszej sprawie. Oparcie polskiej procedury cywilnej na zasadzie kontrydiktoryjności jedynie w wyjątkowych przypadkach dozwala Sądowi na podjęcie czynności mających na celu pobudzenie inicjatywy stron, a zasadą w tym zakresie jest samodzielne dążenie uczestników postępowania do wykazania prawdziwości podnoszonych twierdzeń. Jeżeli twierdzenie istotne dla rozstrzygnięcia nie zostanie udowodnione, to o merytorycznym rozstrzygnięciu sprawy decyduje rozkład ciężaru dowodu. Zatem strona, na której spoczywa ciężar dowodu, ponosi ryzyko ujemnych skutków niedopełnienia swoich obowiązków w tym zakresie. Sąd Okręgowy uznał również, zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku, iż nie jest zarówno zobowiązany, jak i uprawniony do przeprowadzenia dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (patrz wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76). Tymczasem wnioskodawca nie przedłożył w toku sprawy żadnych dowodów, które by świadczyły o tym, że praca którą wykonywał w spornym okresie zarówno w Spółdzielni Pracy (...), jak i w Zakładzie (...) była pracą wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu w szczególnych warunkach. Nie wykazał, by prace, czy to dekarские w okresie zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...), czy to spawalnicze w okresie pracy w Zakładzie (...) wymienione w wykazie rozporządzenia z 1983 r. zajmowały mu 8 godzin dziennie. Świadkowie zgodnie podali, że ubezpieczony wykonywał odpowiednio w pierwszym z tych zakładów prace dekarские, ale i prace spawalnicze oraz czynności w zakresie obróbki na terenie warsztatu związane rozkładaniem, cięciem blach, trasowaniem, zgniataniem i lutowaniem, natomiast w drugim zakładzie oprócz prac spawalniczych wykonywał nadto prace ślusarskie i związane z montażem. Wobec tego w czasie całego zatrudnienia we wskazanych zakładach wnioskodawca nie był narażony na działanie czynników szkodliwych z takim samym natężeniem. To natomiast oznacza, że nie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach.

Reasumując, w ocenie Sądu, w przedmiotowej sprawie z zebranego materiału dowodowego wynika jasno, iż wnioskodawca w spornym okresie zatrudnienia nie wykonywał stale, a więc w sposób ciągły w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy czynności określonych Dziale V poz. 9 oraz w dziale XIV poz. 12 wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) określającego prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Biorąc pod uwagę powołane przepisy stwierdzić należy, że pomimo iż wnioskodawca spełnił pozostałe przesłanki do przyznania emerytury, a mianowicie: wieku - ukończył 60 rok życia, posiadania co najmniej 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz złożył oświadczenie o przekazanie składek zgromadzonych w Otwartym funduszu Emerytalnym na rzecz Skarbu Państwa, którego realizacja została wstrzymana zaskarżoną decyzją, ze względu na nieprzepracowanie wymaganego ustawowo 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, to emerytura wnioskodawcy nie przysługuje.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

J.L.

z/ odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy

09.10.2019r.